

NAKUPOVÁNÍ

Nezapomínejte

propagovati a prodávati vždy družstevní výrobky

PŘIVÍTÁNÍ

Bereme za kliku, dveře zaskřípou a lehce cinkne zvonek. Ocitáme se v jiném světě: cizokrajné pomeranče, voňavé koření, pytle mouky, homole cukru, mýdlo s jelenem a další nezbytnosti. A uprostřed toho všeho vlídný pan prodavač v bílém plášti, s tužkou za uchem, směje se pod fousy a přemítá, co by nám nabídnul. Lopatkou sype rýži do pytlíku, pečlivě odvažuje na krásné váze každý gram. Charakteristický zvuk pokladny na kliku nás upozorní, že je třeba zaplatit. Děti dostanou pro potěšení bonbon od cesty. Ruku líbám, milostpaní, přijďte zas! Koloniál na náměstí, vůně starých časů, které jsou už dávno pryč. Koloniály vystřídal samoobsluha a okouzlení možností prohlédnout si všechno pěkně zblízka, brouzdat s drátěným nákupním košíkem či trošku skřípavým vozíkem mezi regály. Ale také nekonečné fronty, ve kterých jsme trávili hodiny, a radost, když se podařilo sehnat to, co právě nikde nebylo – třeba toaletní papír.

PŘÍPRAVA

Taška síťovka, látková nákupní taška, peněženka, bankovky a mince, obrázky z letáků tzv. retro akcí, papírové pytlíky a ubrousky, zrnková káva, mýdlo šerík, vůně Živé květy.

DOBRÁ RADA NA ÚVOD

od mistra etikety J. S. Gutha-Jarkovského z jeho *Společenského katechismu*

V krámě mluvíte určitě a klidně. Nevolejte na personál z dálky. Nedotýkejte se zboží, nebyli-li jste k tomu vybídnuti nebo nepožádali-li jste za dovolení. Nedávejte si ukazovati předměty, jež nemáte v úmyslu koupiti. Nehaníme to, co se nám nelíbí. Neobratnému zřízenci nevyčítejte jeho neobratnost a sami chovejte se tak, abyste svojí neobratností na sebe neupozornili. Se zřízenci nepouštějme se do řeči zbytečných a nevyprávějme jim věci soukromé, jako proč nebo pro koho kupujeme, za jakým účelem, leč by to výběr předmětu nutně vyžadoval. Neptejte se, co soudí zřízenci o předmětech vybraných, jim do vaší koupě nic není a možná že mají vkus docela jiný než vy.

PÁR OTÁZEK K DNEŠNÍMU DNI (VIZ STR. 21)

1. Jak se jmenovala společnost, která provozovala od roku 1908 v Československu síť obchodních domů?
  - a) Brouk a Beruška
  - b) Brouk a Babka
  - c) Hřib a Babka

2. První obchodní dům vznikl v Paříži roku 1852, Praha měla první obchodní dům v ulici Na Příkopě v roce 1871. Mnohem slavnější je ale obchodní dům z roku 1939 sídlící v ulici Na Poříčí. Jak se dodnes jmenuje?
  - a) Kotva
  - b) Máj
  - c) Bílá labuť

3. Maloobchodní prodejny s pestrou nabídkou zboží bývaly dříve označovány jako „smíšené zboží“ a ještě dříve „koloniál“. V dobách ještě dávnějších se používal i jiný název. Jaký?
  - a) drogerie
  - b) hokynářství
  - c) lahůdkářství

4. Tipnete si, ve kterém roce se objevily první tzv. pojízdné prodejny, které dříve zajišťovaly zásobování malých obcí a rekreačních oblastí?
  - a) 1973
  - b) 1981
  - c) 1959

5. Tolar byla stříbrná mince z Jáchymova ražená v letech 1519–1528. Tato mince dala název i měně jednoho významného státu. O jakou měnu jde?
  - a) o americký dolar
  - b) o euro
  - c) o ruský rubl

- Podívejte se na obrázek a přečtěte si nákupní seznam. Zkuste si jednotlivé položky zapamatovat v jakémkoli pořadí. Může vám pomoci, pokud si nákupní seznam roztrídíte do kategorií (mléčné výrobky, drogerie, zelenina...), snažte si představit i typické chutě a vůně těchto potravin. Jednotlivé položky si několikrát zopakujte bez nahlížení do knihy.
- Doplňte co nejvíce slov, která se pojí s následujícími přívlastky:

a) mléčné ...	d) rajsá ...
b) ovocné ...	e) včelí ...
c) turecký ...	f) čínský ...

3. Zavzpomínejme na známé značky výrobků. Pojmenujte, o jaké výrobky se jedná.
- Ovocit, Vinea, Kofola
  - Tatra, Salko, Jesenka
  - Pribina, Šumava, Primátor
  - Slavia, Atlasky, Fialky
  - Partyzánka, Lipa, Astra
  - Solvina, Šeřík, Elida
  - Azur, Tix, Biomat
4. Rozpomeňte se na nákupní seznam, který jste si měli zapamatovat. Zkuste si bez dalšího nahlížení do knihy vybavit co nejvíce položek a запиšte je na papír. Nakonec si ověřte správnost.
5. Na stálé ceny mnohdy vzpomínáme s nostalgií. Pokuste se k výrobkům a službám přiřadit ceny, které jsme za ně platili v roce 1967. Vybavíte si, jak velká byla v tomto roce vaše výplata?
a) mléko (1 litr)	1) 3 Kčs
b) chléb (1 kg)	2) 4 Kčs
c) pivo (1 litr)	3) 1,80 Kčs
d) vepřové maso – pečeně (1 kg)	4) 2,60 Kčs
e) vstupenka do kina	5) 30 Kč
6. K nakupování neodmyslitelně patří i bankovky a mince. Současné bankovky vznikly po rozpadu Československa, jejich autorem je Oldřich Kulhánek a patří mezi nejkrásnější na světě. Odhalte podle popisu hodnotu bankovky a osobnost, která je na ní zobrazena.
- Bankovka růžovo-hnědé barvy, na které je zobrazena česká spisovatelka, sběratelka pohádek a autorka mnoha novel a románů. Dětství prožila v Ratibořicích ve východních Čechách.
  - Modrá bankovka s nejvyšší hodnotou. Je na ní vyobrazen významný český státník, filozof a pedagog, který se narodil roku 1850 v Hodoníně a zemřel roku 1937 v Lánech.
  - Bankovka světlezelené barvy, kterou zdobí tvář čtyřikrát ženatého českého krále a císaře Svaté říše římské.

- d) Bankovka v barvě lila s portrétem českého historika, politika a spisovatele, jehož jméno nese nejedno náměstí v naší zemi.
- e) Oranžová bankovka, na které je vyobrazen poslední biskup Jednoty bratrské a jeden z největších českých myslitelů, filozofů a spisovatelů. Zemřel roku 1670 v Amsterdamu a často o něm mluvíme jako o učiteli národů.
- f) Tmavozelená bankovka, na které je obrázek pěvkyně Emilie Pavlínky Věnceslavy Kittlové, která se proslavila pod uměleckým pseudonymem. Část svého života prožila na zámku ve Stráži nad Nežárkou.

7. Pokud sečtete hodnotu všech našich platných bankovek a mincí, jaké dostanete číslo?

8. Vymýšlejte od zadaného písmene co nejvíce druhů zboží, které můžeme zakoupit v následujících obchodech.

Doporučená písmena: B, C, D, H, J, K, L, M, N, P, R, S, T, V.

Příklad: ovoce – písmeno B: banány, borůvky...

Ovoce	Drogerie	Elektro
Zelenina	Nápoje	Lékárna
Mlékárna	Domácí potřeby	Zahradnictví
Cukrárna	Trafika	Maso uzeniny

9. Nyní se opět vrátíme k nákupnímu seznamu, který je zapsán v obrázku a jenž jsme si snažili zapamatovat. Pokuste se odpovědět na následující otázky:

- a) Byla mezi potravinami uvedena zelenina fialové barvy?
- b) Bylo v seznamu mléko?
- c) Byla z masných výrobků v seznamu uvedena pouze šunka a králík?
- d) Bylo v seznamu uvedeno oregano?
- e) Kolik z uvedených pojmů nelze konzumovat?